

Vergaderjaar 1991-1992

22 353

Wijziging van de Wet op het basisonderwijs, van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs en van de Overgangswet ISOVSO, in verband met deregulering, autonomievergroting en vermindering van beleidslasten en van de Wet algemene regels herindeling in verband met technische aanpassingen

Nr. 6

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 16 juni 1992

In deze memorie van antwoord wil ik graag ingaan op de vragen en opmerkingen die in het voorlopig verslag zijn opgenomen.

Algemeen

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel. Het in bepaalde gevallen voor de uitbreiding van de wettekst gehanteerde argument dat de rechtszekerheid wordt gediend, kan deze leden niet geheel overtuigen.

Deze argumentatie is gebruikt voor gevallen waarin de uitbreiding van de wettekst tot gevolg heeft dat overeenkomstige lagere regelgeving kan vervallen en voor gevallen waarin de aan de minister overgelaten bevoegdheid om in individuele gevallen anders te beslissen nader is begrensd. Met betrekking tot de laatste categorie gevallen kan het positieve effect op de rechtszekerheid mijns inziens niet worden ontkend. De eerste categorie, de gevallen waarin de uitbreiding van de wettekst tot gevolg heeft dat overeenkomstige lagere regelgeving kan vervallen, betreft een vermindering van delegatie naar lagere regelgevers. In het algemeen kan worden gesteld dat ook hiervan een gunstig effect uitgaat op de rechtszekerheid.

De leden van de CDA-fractie hebben er begrip voor dat diverse elementen van vooral deregulerende aard zijn overgenomen uit het wetsvoorstel Regeling optimalisering gebruik onderwijsgebouwen (ROGO; Kamerstukken II, 1989-90, 21 280). In dit verband wensen zij te vernemen of en in hoeverre dit wetsvoorstel in strijd is met dan wel vooruitloopt op het door de regering in gang gezette beleid op het gebied van de decentralisatie van huisvestingsvoorzieningen en de op handen zijnde vereenvoudiging/globalisering van de Londo-systematiek.

Het een noch het ander is naar mijn oordeel het geval. De in het wetsvoorstel opgenomen voorstellen dateren uit een periode dat van beide door de leden van het CDA genoemde ontwikkelingen geen sprake was. In algemene zin kunnen de nu voorliggende voorstellen worden

getypeerd als het zoeken naar optimale regels binnen de door de formele wetgever in de Wet op het basisonderwijs (Stb. 1986, 256; WBO) en de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs (Stb. 1987, 614; ISOVSO) geschapen kaders. Het gaat om verbeteringen die op zichzelf los staan van de voornemens ten aanzien van de decentralisatie en van die betreffende de Londo-vereenvoudiging. Vanzelfsprekend zullen doublures worden voorkomen.

Met genoegens constateer ik dat de leden van de CDA-fractie het op prijs stellen dat in dit wetsvoorstel aanpassingen hebben plaatsgevonden in het kader van het overleg over D-gemeenten en D-provincies. Deze leden informeren naar de reden van het schrappen van het onderwijskundig advies van de inspecteur bij bouwplannen.

In de memorie van toelichting heb ik reeds opgemerkt dat de inspecteur op grond van zijn algemene toezichthoudende taak zonnig inzage kan nemen in stukken en eigener beweging onderwijskundig advies kan geven. Voorts kunnen scholen en gemeenten zelf op vrijwillige basis een onderwijskundig advies vragen. Daarom is ter wille van de deregulering besloten om het verplichte onderwijskundig advies bij bouwplannen te laten vervallen. Ik merk daarbij nog op dat indertijd in het Bouwbesluit ISOVSO (Stb. 1985, 585) eveneens uit deregulerings-oogpunt geen regeling voor het onderwijskundig advies van de inspecteur bij bouwplannen is opgenomen. In de nota van toelichting bij dit besluit is aangekondigd dat in een later stadium zal worden bevorderd dat de artikelen 83 van de WBO en 88c van de ISOVSO, alsmede daaraanvolgend artikel 19 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO (Stb. 1985, 558), worden geschrapt. Hieraan wordt in het onderhavige wetsvoorstel en in het daarmee verband houdende ontwerp-besluit houdende wijziging van enkele besluiten op grond van de WBO en de ISOVSO onder meer in verband met de Wet op het basisonderwijs en de Interimwet op het speciaal onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs (advies Onderwijsraad ontvangen op 21 februari 1992) uitvoering gegeven.

De leden van de CDA-fractie zouden graag willen vernemen waarom de termijn waarbinnen een kredietbesluit moet zijn genomen, is verlengd.

Zoals ik reeds in de toelichting heb opgemerkt, heb ik de Kamer hierover bij brief van 14 november 1988 (Kamerstukken II 1988/89, 20 800, nr. 11) geïnformeerd. De termijn wordt verlengd om gemeenten voldoende gelegenheid te geven voor het nemen van kredietbesluiten met betrekking tot huisvestingsvoorzieningen waarvoor door het Rijk toestemming is gegeven op grond van de oude wetgeving.

Het verheugt mij te kunnen vaststellen dat de leden van de PvdA-fractie in het algemeen positief oordelen over het onderhavige wetsvoorstel. Nu uit het overleg over D-gemeenten en D-provincies een aantal bepalingen zijn voortgekomen die de autonomie van de lagere overheden vergroten of hun beleidslasten verminderen, verzoeken deze leden om een overzicht te geven van de eventuele gevolgen van de decentralisatie-impuls op het terrein van het onderwijs. Voorts vragen zij of daarbij concreet kan worden aangegeven om welke maatregelen, bedragen en tijdstippen van inwerkingtreding het gaat.

Eind vorig jaar is door een ambtelijke werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de ministeries van Onderwijs en Wetenschappen, Binnenlandse Zaken en Financiën een tussenrapportage uitgebracht aan de Ambtelijke Regiegroep Decentralisatie Impuls (ARDI). Inmiddels heb ik het eindrapport van de ambtelijke werkgroep naar mijn collega van Binnenlandse Zaken gezonden. Ik ga ervan uit dat ik in het kader van de Decentralisatie

Impuls uitvoerig met de Kamer van gedachten zal wisselen over dit onderwerp. Voorts ga ik er conform het uitgangspunt in het kabinetsbesluit vanuit dat een en ander in 1994 in werking kan treden. Het totaal met de decentralisatie samenhangende budget bedraagt ongeveer 1,6 miljard gulden.

In antwoord op de vraag van de leden van de PvdA-fractie of de regering het standpunt van deze leden deelt dat een periodieke dereguleringsstoets gewenst is en, zo dit het geval is, op welke wijze daaraan uitvoering kan worden gegeven, deel ik het volgende mee.

Sedert enige tijd wordt bij alle wetsvoorstellen en algemene maatregelen van bestuur een dereguleringsstoets toegepast. Daarvan wordt melding gedaan in de memories respectievelijk nota's van toelichting. Het onderhavige wetsvoorstel, dat de neerslag vormt van een onderzoek waarbij alle mogelijkheden voor vermindering en vereenvoudiging van regelgeving in de WBO en de ISOVSO zijn onderzocht, is een inhaaloperatie. Gelet op het voorgaande zie ik geen aanleiding voor een periodieke dereguleringsstoets zoals door deze leden voorgesteld.

Deze leden hebben voorts verzocht om aan te geven of er een relatie is tussen het voorliggende wetsvoorstel en het – inmiddels tot wet verheven – wetsvoorstel tot invoering van een formatiebudgetstelsel.

Tussen beide wetsvoorstellen is geen rechtstreekse relatie. Wel is er sprake van een gemeenschappelijk kenmerk in die zin, dat beide wetsvoorstellen deregulering en autonomievergroting beogen te bevorderen.

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het voorliggende wetsvoorstel, dat zij wensen te beschouwen als een eerste aanzet tot deregulering en autonomievergroting. Deze leden vragen waarom gekozen is voor een aanpak waarbij thans een aantal wijzigingen in de WBO en de ISOVSO wordt voorgesteld in het kader van vermindering en vereenvoudiging van regelgeving en bevordering van de autonomie van onderwijsinstellingen, terwijl verdergaande voorstellen dienaangaande later aan de orde zullen komen.

Autonomievergroting en deregulering worden door de regering al een aantal jaren nagestreefd. Het is een proces waarvan niet gauw zal worden vastgesteld dat het op een bepaald moment is voltooid. Integendeel: het gaat veeleer om een attitude die bij tal van regelgevende activiteiten – meer of minder in het oog springend – tot uitdrukking komt. Het voorliggende wetsvoorstel valt wat dit betreft op twee manieren op: aan de ene kant is het wetsvoorstel expliciet gericht op deregulering en autonomievergroting, aan de andere kant zijn de voorstellen zelf in mijn ogen zinvol en nuttig maar geenszins grensverleggend. Hoewel in gang gezette operaties als Toerusting en Bereikbaarheid, Weer Samen Naar School en de Londo-vereenvoudiging als gemeenschappelijk kenmerk hebben dat ze resulteren in een veld dat als zodanig autonoom kan opereren, heeft het naar mijn mening geen enkele zin de in het onderhavige wetsvoorstel opgenomen voorstellen daarop te laten wachten. Genoemde operaties worden ook gekenmerkt door een eigen geaardheid die een afzonderlijk, inzichtelijk wetsvoorstel rechtvaardigt. Overigens delen de leden van de VVD-fractie in dit verband nog mee dat zij de behandeling van het wetsvoorstel ook niet om die reden willen uitstellen.

Naar aanleiding van de opmerking in de inleiding dat nog onzekerheid bestaat over het wetsvoorstel ROGO en dat daarom is gekozen voor het onderbrengen van enkele onderdelen in het voorliggende wetsvoorstel, wensen deze leden te vernemen hoe nu verder wordt geopereerd in het

kader van de optimalisering van het gebruik van schoolgebouwen en op welke termijn daarover duidelijkheid zal ontstaan.

Zoals bekend heeft het Kabinet in het kader van de tussenbalans een principebesluit genomen om een aantal bevoegdheden ten aanzien van de huisvesting voor het primair onderwijs en het lager beroepsonderwijs/algemeen voortgezet onderwijs en het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs te decentraliseren naar de gemeente. Een ambtelijke werkgroep, waarin ook de VNG zitting heeft, heeft de afgelopen periode dit principebesluit nader uitgewerkt. Daarnaast heeft paralleloverleg met de Besturenorganisaties bijzonder onderwijs plaatsgevonden. Gezien het grote aantal interferenties dat bestaat tussen het decentralisatievoornemen en het ROGO-wetsvoorstel heb ik besloten de voorbereidingen van het ROGO-wetsvoorstel vooralsnog op te schorten. Dit in afwachting van de parlementaire discussies rondom de Decentralisatie Impuls.

De leden van de VVD-fractie vragen met welk motief oorspronkelijk is voorgesteld om in artikel 106 van de WBO en 103 van de ISOVSO de Onderwijsraad als adviesorgaan te schrappen.

Bedoeld voorstel is indertijd gedaan uit oogpunt van harmonisatie met artikel 104 van de Wet op het voortgezet onderwijs (Stb. 1987, 387; WVO) en artikel 149 van de Wet op het hoger beroepsonderwijs (Stb. 1986, 289; WHBO). Uit de adviezen van de Onderwijsraad en de Raad van State is gebleken dat deze organen sterk hechten aan de advisering door de Onderwijsraad bij de beslissing over de beëindiging van de bekostiging, in welk verband ook de pacificatie wordt genoemd. Hoewel ik geen enkele relatie met de pacificatie zie, heb ik bedoeld voorstel na de advisering door de Raad van State geschrapt.

Naar de mening van de leden van de VVD-fractie dient uitdrukkelijk te worden gekozen: of er is een relatie met de pacificatie en dan zijn de door de Onderwijsraad en de Raad van State genoemde bezwaren terecht, of die relatie ontbreekt en dan had de regering het voorstel niet moeten aanpassen.

Voor wat betreft de pacificatie merk ik nog op dat een relatie daarmee weliswaar ontbreekt, maar dat wellicht – ten onrechte – de indruk zou kunnen ontstaan dat de minister de inhouding van de bekostiging kan gebruiken voor een verdergaande beïnvloeding van de inrichting van het onderwijs dan gerechtvaardigd door de wettelijke voorschriften. Deze indruk heb ik willen voorkomen door het voorstel te schrappen. Ik acht het belang dat ik met het voorstel wilde dienen niet zo groot dat ik het tegen de uitdrukkelijke wens van voornoemde adviesorganen in zou willen handhaven.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel. Tot mijn genoegen stel ik vast dat deze leden in het algemeen instemmen met de voorgestelde wijzigingen.

De leden van de GPV-fractie merken op dat zij reeds bij eerdere gelegenheden te kennen hebben gegeven positief te staan tegenover bevordering van de autonomie van onderwijsinstellingen en deregulering. Aangezien deze zaken de kern vormen van het onderhavige wetsvoorstel hebben zij daarvan met bijzondere belangstelling kennis genomen.

Artikelsgewijze behandeling

WBO

Artikel I, onderdeel A (artikel 1)

De leden van de PvdA-fractie vragen of en zo ja hoe vaak door gemeenten en eventueel betrokken privaatrechtelijke lichamen is verzocht een basisschool in stand te (kunnen) houden door middel van een gemeenschappelijke regeling.

In het verleden is in ieder geval eenmaal een schriftelijk verzoek gedaan door een gemeente om de stichting van een samenwerkingsschool te bevorderen, die mede beheerd zou worden door een privaatrechtelijke rechtspersoon. Daartoe verzocht men de WBO op dit punt uit te breiden tot wat in de ISOVSO, de WHBO en de WVO reeds mogelijk is. Ik zie geen redenen om terzake in de WBO een beperktere regeling te handhaven. Een uitbreiding van de mogelijkheden past naar mijn mening ook in het streven naar autonomievergroting van het onderwijsveld.

De leden van de VVD-fractie en de leden van de SGP-fractie vragen of hun zienswijze juist is dat met de wijziging van artikel 1 een juridische basis worden gelegd voor de samenwerkingsschool zoals deze reeds nu bestaat.

Op dit moment bestaan inderdaad, bijvoorbeeld op grond van artikel 1 van de ISOVSO, samenwerkingsscholen via een gemeenschappelijke regeling van een gemeente met een of meer privaatrechtelijke rechtspersonen. De voorgestelde wetswijziging beoogt dit ook voor het basisonderwijs mogelijk te maken.

Naar aanleiding van de vraag van de leden van de SGP-fractie om welke privaatrechtelijke rechtspersonen het hierbij kan gaan, merk ik op dat dit de rechtspersonen bedoeld in artikel 35 WBO kunnen zijn, die volledige rechtsbevoegdheid hebben en zich blijkens de statuten of reglementen het geven van onderwijs ten doel stellen zonder daarbij het maken van winst te beogen, en die te zamen met de gemeente een school in stand willen houden.

De leden van de GPV-fractie verzoeken om een nadere onderbouwing van de voorgestelde verruiming van de begripsomschrijvingen van openbare school en bevoegd gezag. Voorts vragen zij in welke behoefte een dergelijke verruiming voorziet.

Zoals eerder op een vraag van de leden van de VVD-fractie en de SGP-fractie is aangegeven, kennen andere onderwijswetten o.a. de WVO en de ISOVSO wel de mogelijkheid dat gemeenten door middel van een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Stb. 1984, 669) een school in stand houden te zamen met andere gemeenten of privaatrechtelijke rechtspersonen. Er is geen reden om aan het basisonderwijs deze mogelijkheid te onthouden. Door het palet zo ruim mogelijk te maken, wordt het betrokkenen mogelijk gemaakt in dezen zelf te kiezen. Dit draagt bij aan het streven naar autonomievergroting.

Artikel I, onderdeel N (artikel 28)

De leden van de VVD-fractie stellen een vraag over de opmerking in de toelichting op artikel I, onderdeel N, dat ouders na ontvangst van de mededeling dat het bevoegd gezag gebruik maakt van de ontheffing van de verplichting om zich te verzekeren tegen wettelijke aansprakelijkheid de keus hebben tussen: bewust niet verzekeren, zelf verzekeren of hun

kind niet laten deelnemen aan de overblijfmogelijkheid.

Het gaat hier om het al dan niet sluiten van een verzekering voor kinderen die tijdens de pauze op school «overblijven». Als het bevoegd gezag geen verzekering voor wettelijke aansprakelijkheid wil afsluiten, dient het de ouders daarvan in kennis te stellen. Laatstgenoemden kunnen dan met inachtneming daarvan beslissen of ze hun kind willen laten deelnemen aan de mogelijkheid om op school over te blijven en, indien zij hiertoe besluiten, of zij zelf een verzekering willen afsluiten.

De leden van de SGP-fractie betwijfelen of bij de regeling in artikel 1, onderdeel N, wel sprake is van deregulering, aangezien volgens de huidige regeling het bevoegd gezag slechts eenmaal ontheffing behoeft te vragen bij de minister, terwijl bij de voorgestelde regeling de ontheffing jaarlijks dient te worden herhaald.

Het feit dat geen ontheffing bij de minister behoeft te worden gevraagd heeft wel deregulering tot gevolg: er is sprake van een automatische ontheffing. Weliswaar dient nu van de ontheffing jaarlijks mededeling te worden gedaan aan de inspecteur en de ouders, echter deze verplichting behoeft geen grote belasting tot gevolg te hebben. De mededeling aan de ouders zou bijvoorbeeld kunnen worden gedaan in het jaarboekje van de school. Ook indien deze verplichting niet in de wet zou zijn opgenomen, zou een mededeling aan de ouders overigens uit oogpunt van goede voorlichting aanbeveling verdienen.

Artikel 1, onderdeel O (artikel 32)

Met betrekking tot het voorgestelde tweede lid van artikel 32 WBO en artikel 42 van de ISOVSO vragen de leden van de PvdA-fractie of het niet ongewenst is, dat het orgaan dat bijvoorbeeld ontslaat een ander orgaan is dan het orgaan dat benoemt.

De Kleuteronderwijswet (Stb. 1974, 564; KOW), de Lager-onderwijswet 1920 (Stb. 1974, 565; LOW) en de WVO bevatten bepalingen die inhouden, dat beslissingen met betrekking tot schorsing en ontslag alsmede disciplinaire maatregelen ten aanzien van de leden van de directie of het overige onderwijzend personeel die tevens raadslid zijn, worden genomen door gedeputeerde staten in plaats van het gemeentebestuur. In overeenstemming hiermee is dezelfde bepaling ook voor de WBO en de ISOVSO voorgesteld. Het is immers ongewenst dat de situatie zou kunnen ontstaan waarin een gemeenteraadslid mede zou moeten beslissen over zijn eigen schorsing of ontslag of een ten aanzien van hem te treffen disciplinaire maatregel. Dit ligt anders bij benoemingen, waarvoor in het algemeen uitvoerige procedures zijn vastgesteld met inspraak- en adviesbepalingen.

In antwoord op de vraag van de leden van de PvdA-fractie of op lokaal niveau is gebleken dat in gevallen van schorsing of ontslag niet goed met een en ander is omgegaan, deel ik mee dat dit indertijd niet de reden is geweest om de desbetreffende bepaling op te nemen in de KOW, de LOW en de WVO. Zoals reeds opgemerkt in de memorie van toelichting is de bepaling aan voornoemde wetten toegevoegd in een initiatiefwet, waarbij tevens werd geregeld dat onderwijzend personeel van een gemeentelijke school in de desbetreffende gemeente (mits men daar woonachtig is) als raadslid kan worden gekozen. Dit laatste aspect was het eigenlijke doel van de initiatiefwet. De regeling dat bij voornoemde combinatie van functies over disciplinaire maatregelen, schorsing en ontslag wordt beslist door gedeputeerde staten is daaraan toegevoegd om te voorkomen dat problemen zouden ontstaan bij het omgaan met die bevoegdheden door burgemeester en wethouders en de gemeenteraad. Bij het totstandbrengen van voormelde wijziging kon van derge-

lijke problemen nog geen sprake zijn, omdat de bedoelde combinatie van functies zich niet kon voordoen. Ook voor de onderhavige wijziging van de WBO en de ISOVSO geldt dat deze tot doel heeft problemen te voorkomen, en niet wordt voorgesteld omdat in de praktijk reeds problemen zouden zijn ontstaan.

De leden van de fractie van de PvdA vragen voorts in hoeverre de ambtenarenrechter een rol speelt in zaken betreffende disciplinaire maatregelen, schorsingen en ontslagen.

De ambtenarenrechter is bevoegd kennis te nemen van alle hem voorgelegde zaken betreffende disciplinaire maatregelen en schorsingen opgelegd aan alsmede ontslagen verleend aan leerkrachten die zijn aangesteld als ambtenaar in het openbaar onderwijs.

Artikel I, onderdeel CC (artikel 69)

De leden van de PvdA-fractie vragen of kan worden aangegeven waaruit de genoemde kleine vermindering van de uitvoeringslasten voor gemeenten bestaat en of deze vermindering niet kan worden vergroot door in de wet een vaste datum (voor 1 november) op te nemen voor het indienen van het overzicht vermeerdering huisvestingsvoorzieningen. De bepaling dat de gemeenteraad uiterlijk voor 1 oktober het overzicht moet hebben vastgesteld en dit binnen 1 maand daarna moet opsturen, komt dan te vervallen, aldus deze leden.

De kleine vermindering van de uitvoeringslasten bij gemeenten bestaat uit het niet meer behoeven vast te leggen wanneer een huisvestingsoverzicht is verzonden, welke vastlegging nodig is om uit te rekenen aan welke uiterste data het Rijk zich heeft te houden. Door de wetswijziging zal, mits het huisvestingsoverzicht tijdig is ingediend, een blik op de kalender volstaan. Op zichzelf is de regeling van de maximale termijn tussen gemeenteraadsbesluit en inzending ook niet strikt noodzakelijk. In verband hiermee heb ik in bijgaande nota van wijziging bovengenoemde suggestie van de leden van de PvdA-fractie overgenomen.

Artikel I, onderdeel HH (artikel 80)

De leden van de GPV-fractie vragen of het doen vervallen van artikel 80 op grond van het argument dat artikel 106, eerste lid, van de WBO de minister de bevoegdheid geeft om de vergoeding geheel of gedeeltelijk in te houden indien schoolgebouwen niet behoorlijk worden gebruikt en onderhouden niet een te eenzijdige invulling geeft aan artikel 80 WBO. Het corrigerende optreden van gedeputeerde staten kent toch ook een positief werkende component, aldus deze leden.

Niet in te zien valt m.i. echter waarom ten aanzien van schoolgebouwen die eigendom zijn van gemeenten meer toezicht nodig zou zijn dan ten aanzien van schoolgebouwen die eigendom zijn van het bevoegd gezag van een bijzondere school.

Artikel I, onderdeel LL (artikel 88)

Ten aanzien van de aanpassing van artikel 88 van de WBO merken de leden van de CDA-fractie op dat met deze wijziging vooruitgelopen wordt op de mogelijke decentralisatie van het huisvestingsbeleid.

Naar mijn oordeel houden de voorgestelde wijzigingen geen verband met een mogelijke decentralisatie van het huisvestingsbeleid. De voorstellen zijn ontleend aan het wetsvoorstel ROGO, dat reeds op 5 september 1989, derhalve op een moment dat nog geen sprake was van beleidsvoornemens op het gebied van de decentralisatie, bij het parlement aanhangig is gemaakt. Ook inhoudelijk houden de voorge-

stelde wijzigingen mijns inziens geen verband met de decentralisatie. Het gaat om verbeteringen in de procedure met als doel tussentijdse leegstand en vandalisme te voorkomen, derhalve om voorstellen die als oogmerk hebben het op onderdelen verbeteren van de uitvoerbaarheid van de regelgeving.

Deze leden sluiten zich aan bij de kritiek van de Onderwijsraad. Bedoelde kritiek houdt in dat het meer voor de hand ligt om de wijziging van het onderhavige artikel mee te nemen bij het wetsvoorstel ROGO.

Hoewel de voorstellen uiteraard ook in het wetsvoorstel ROGO zouden passen, heb ik, gegeven het feit dat ik mij over de inhoud van dat wetsvoorstel nog beraad, het daartoe strekkende advies van de Onderwijsraad niet gevolgd. Het is mijns inziens gewenst verbeteringen in de uitvoering van regelgeving die zich daartoe lenen, in te voeren op een zo vroeg mogelijk tijdstip.

De leden van de fractie van de SGP vragen of de voorgestelde wijzigingen van artikel 88 van de WBO passen binnen de doelstelling van het onderhavige wetsvoorstel. In dit verband merk ik op dat het feit dat eigendomsoverdracht van onroerend goed in de toekomst kan plaatsvinden op basis van een gezamenlijke verklaring van burgemeester en wethouders en het bevoegd gezag van een bijzondere school en dat hiervoor niet meer te allen tijde een verklaring van gedeputeerde staten is vereist, deregulering en autonomievergroting tot gevolg heeft.

Voor wat betreft de door deze leden gevraagde duidelijkheid over het wetsvoorstel ROGO verwijs ik kortheidshalve naar het antwoord dat ik hiervoor heb gegeven op een gelijksoortige vraag van de leden van de VVD-fractie.

Naar aanleiding van de desbetreffende vraag van de leden van de GPV-fractie merk ik op dat met het introduceren van een meldingsplicht voor het voornemen om een (gedeelte van) het gebouw of terrein blijvend niet meer voor de school te gebruiken, geen autonomievergroting voor de desbetreffende scholen wordt beoogd. Het is een betrekkelijk kleine bijdrage aan het huisvestingsstelsel waarmee wordt beoogd het gebouwenbestand zo effectief mogelijk te benutten. Daarin past onder meer het bestrijden van leegstand en het zo goed mogelijk op elkaar laten aansluiten van huisvestingsbehoeften van de afzonderlijke scholen en het aanbod van reeds bestaande huisvestingscapaciteit.

In antwoord op de vraag van de leden van de GPV-fractie of er op dit moment geen prikkels bestaan om bedoelde aansluiting te bevorderen, deel ik mee dat dit inderdaad niet het geval is.

Artikel I, onderdeel PP (artikel 109)

De leden van de PvdA-fractie vragen of in artikel 109 van de WBO en artikel 105 van de ISOVSO ook niet expliciet verwezen dient te worden naar het eerste lid van artikel 88 WBO, respectievelijk naar artikel 88h ISOVSO (gewijzigd) en of in alle gevallen de tussenkomst van gedeputeerde staten nodig is.

Aan de suggestie van deze leden is gevolg gegeven. Artikel 109 WBO en artikel 105 ISOVSO zijn in bijgaande nota van wijziging dienovereenkomstig gewijzigd. Hiermee zal het niet meer in alle gevallen noodzakelijk zijn om de tussenkomst van gedeputeerde staten in te roepen.

Artikel II, onderdeel D (artikel 10)

De leden van de PvdA-fractie vragen of de aan de provincies toegezegde toezending voor advies van aanvragen om verbrede toelating een rol heeft gespeeld bij het voorstel om nu een toetsende rol voor gedeputeerde staten te creëren.

Deze leden doelen hiermee waarschijnlijk op het feit dat in de circulaire van 13 mei 1986, BO/SP-86006563, inzake de voorwaarden voor verbrede toelating op l.o.m.- en m.l.k.-scholen is aangegeven dat de provincies om advies wordt gevraagd. Dit heeft echter niet de aanleiding gevormd voor het opnemen van de toetsende rol van gedeputeerde staten in het onderhavige wetsvoorstel. Wel is aansluiting gezocht bij de taak die de provincies hadden met betrekking tot het plan van nieuwe scholen.

De leden van de SGP-fractie vragen of het niet mogelijk is ook het voorschrift om gedeputeerde staten te horen te laten vervallen, gelet op het feit dat het vragen om advies ook mogelijk blijft zonder een expliciet voorschrift.

In dit verband merk ik op dat het niet opnemen van gedeputeerde staten als adviesorgaan mijns inziens niet wenselijk is, omdat daarmee sprake zou zijn van een niet bij wet aan gedeputeerde staten opgedragen taak.

De leden van de GPV-fractie informeren naar de bezwaren tegen advisering door de Onderwijsraad met betrekking tot de onderwijsinhoudelijke aspecten van verbrede toelating.

Zoals ik in de memorie van toelichting reeds heb opgemerkt, heeft de Onderwijsraad zich reeds uitgesproken over de combinatiemogelijkheden bij verbrede toelating. In casu gaat het om beslissingen op individuele verzoeken om verbrede toelating en niet om een structuurwijziging, waarvoor wetswijziging noodzakelijk zou zijn en waarover de Onderwijsraad wel zou adviseren.

Naar aanleiding van de vragen van deze leden, of met het oog op de denominatieve implicaties van beslissingen inzake verbrede toelating geen adviserende taak voor de Onderwijsraad dient te blijven bestaan en wat de consequenties voor verbrede toelating zullen zijn van de besluitvorming in het kader van «Weer Samen Naar School», kan het volgende ter toelichting dienen.

Tijdens de UCV van 28 oktober 1991 is er door de leden van de Tweede Kamer op gewezen dat sommige bepalingen in de ISOVSO en de daarop gebaseerde regelgeving niet echt ondersteunend werken voor het beleid inzake «Weer Samen Naar School». In het licht daarvan is een versoepeling en aanpassing van de huidige strakke regelingen wenselijk, waarbij de verbrede toelating een belangrijk element is. Tijdens voornoemde UCV heb ik toegezegd een brief aan de Tweede Kamer te zullen zenden over de weigering van toelating in het kader van «Weer Samen Naar School». In de brief van 17 maart 1992, PO/B-92014 663, ben ik vervolgens nader ingegaan op de problematiek van de verbrede toelating en heb ik aangegeven een aanpassing van de regelgeving te zullen bevorderen. Ten slotte heb ik in de Tweede Kamer op 14 mei 1992 gesproken over mijn voornemen per 1 augustus 1993 wetgeving in werking te laten treden op grond waarvan verbrede toelating bij scholen voor kinderen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden en bij scholen voor moeilijk lerende kinderen regel wordt in plaats van uitzondering.

Artikel II, onderdeel E (artikel 15)

De leden van de CDA-fractie hebben bezwaar tegen de limitatieve regeling van de ontheffingsmogelijkheden in artikel 15 van de ISOVSO. Hoewel daarmee beleidslasten en beroepen worden voorkomen, rijst naar de mening van deze leden de vraag of juist bij een sterk doorgezette regulering er bestuurlijk-juridisch gezien niet voorzien moet worden in een behoorlijke rechtsgang.

Aannemende dat deze leden met «een sterk doorgezette regulering» voormelde limitatieve regeling bedoelen, merk ik op dat niet in te zien valt dat zo'n regeling een sterkere rechtsgang zou behoeven dan de in het huidige artikel 15 opgenomen regeling waarbij ontheffing mogelijk is in «bijzondere gevallen». In eerstgenoemd geval is immers de rechtszekerheid voor de scholen groter dan in laatstgenoemd geval. Overigens wijzigt de beroepsgang niet: beroep tegen een weigering van goedkeuring op grond van voornoemd artikel blijft mogelijk bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State.

De leden van de fractie van de PvdA vragen of een vorm van deregulering kan worden bereikt door de inspectie de mogelijkheid te geven de in artikel 15 bedoelde ontheffing te verlenen.

Het deregulerende karakter van de voorgestelde wijziging wordt tot uitdrukking gebracht door een inperking van een discretionaire bevoegdheid van de minister: in de wet worden immers criteria opgenomen aan de hand waarvan de ontheffing al dan niet kan worden verleend. Het creëren van een beslissingsbevoegdheid voor de inspectie heeft mijns inziens op zichzelf geen deregulerend karakter. Een wijziging inzake de beslissingsbevoegdheid met betrekking tot de hier bedoelde ontheffing wordt met dit wetsvoorstel dan ook niet beoogd.

Naar aanleiding van de desbetreffende vraag van de leden van de GPV-fractie deel ik mee dat tot dusverre geen aanvragen zijn ingediend voor andere ontheffingen dan bedoeld in het voorgestelde artikel 15, onderdeel a. Dit neemt niet weg dat onderdeel b is opgenomen, om een ontheffingsmogelijkheid te hebben voor experimenten met betrekking tot de artikelen 12 en 13 indien dit gewenst is voor het te voeren beleid ten aanzien van het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Artikel II, onderdeel G (artikel 18)

De leden van de fractie van de GPV vragen voorts of de toevoeging «en handelingsbekwaam zijn» in artikel 18 van de ISOVSO niet overbodig is.

Meerderjarige leerlingen kunnen evenwel handelingsonbekwaam zijn, en wel als zij onder curatele zijn gesteld. Ook dan beslissen de ouders of de leerling het aan de school gegeven onderwijs in taal en cultuur van het land van oorsprong dient te volgen.

In antwoord op de desbetreffende vraag van de leden van de SGP-fractie deel ik mee dat uit het voorstel om in artikel 20 van de ISOVSO een maximale termijn van drie maanden op te nemen op zichzelf geen autonomievergroting of vermindering van regulering c.q. beleidslasten voortvloeit. Het voorstel maakt echter onderdeel uit van een wijziging die deze effecten wel heeft, te weten het laten vervallen van de eis van goedkeuring van de inspecteur. Ook bij de oorspronkelijke regeling was het uitdrukkelijk niet de bedoeling om gebruikmaking van de in artikel 20 genoemde mogelijkheid voor onbepaalde tijd toe te staan.

Artikel II, onderdeel P (artikel 33 en 33a)

De leden van de PvdA-fractie verzoeken de regering in te gaan op de opmerkingen van de Contactcommissie/VNG aangaande een meer flexibele samenstelling van de commissies van onderzoek, daar waar wordt verwezen naar een aantal inspectierapporten. Ook de leden van de VVD-fractie maken een aantal opmerkingen over laatstgenoemd onderwerp.

In verband met de ortho-pedagogische en ortho-didactische benadering die voor kinderen in het (voortgezet) speciaal onderwijs noodzakelijk is, is het van groot belang dat de inbreng van de in de commissies van onderzoek aanwezige deskundigen gewaarborgd blijft. Het dereguleringskarakter komt met betrekking tot de commissies van onderzoek tot uiting in het overhevelen van bestaande voorschriften uit het Onderwijskundig Besluit ISOVSO (Stb. 1985, 517) naar de wet. Van een meer gedetailleerde regeling dan tot nu toe wordt gehanteerd, is derhalve geen sprake. Overigens neem ik mij voor de commissies van onderzoek aan een nadere beschouwing te onderwerpen. Hierover zal de Kamer nog nader worden geïnformeerd.

Artikel II, onderdelen W en TT (artikelen 42 en 105)

De leden van de PvdA-fractie stellen wat betreft deze onderdelen dezelfde vragen als die gesteld bij artikel I, onderdelen O en PP.

Voor het antwoord zij verwezen naar het antwoord dat ik op laatstgenoemde vragen heb gegeven.

Artikel VI

De leden van de VVD-fractie vragen de regering om bij komende wetsvoorstellen waarbij wijzigingen van dezelfde artikelen als in dit wetsvoorstel opgenomen aan de orde komen, aan te geven dat het dezelfde artikelen als in dit wetsvoorstel betreft.

Naar aanleiding daarvan merk ik op dat het onvermijdelijk is dat zo nu en dan met betrekking tot hetzelfde artikel in verschillende bij het parlement aanhangige wetsvoorstellen wijzigingen worden voorgesteld. De diverse aanpassingen zullen echter in beginsel verschillende aspecten betreffen. Voor zover de ene wijziging onverbrekkelijk verbonden is met de andere zal dit natuurlijk worden aangegeven. Dit geldt niet alleen bij wijzigingen in 1 artikel maar ook als met elkaar samenhangende wijzigingen betrekking hebben op verschillende artikelen. Het is echter niet nodig om in de toelichting bij alle wetsvoorstellen melding te maken van alle overlappingsen in artikelen. Vanzelfsprekend vindt bij de inwerking-treding van wetsvoorstellen die dezelfde artikelen wijzigen voor zover nodig een technische aanpassing plaats van nog in procedure zijnde wetsvoorstellen.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage